

**PLAN RADA
INSTITUTA ZA ETNOLOGIJU I FOLKLORISTIKU
ZA 2017. GODINU**

UVOD

Plan rada Instituta za etnologiju i folkloristiku (IEF) za 2017. godinu temelji se na **Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju** i **Akcijskom planu IEF-a 2014-2019** te planovima istraživačkih skupina i individualnim planovima znanstvenika i suradnika IEF-a. Dokument je doraden i prema naputcima Upravnog vijeća IEF-a.

Planiranje godišnjih aktivnosti usklađeno je i s ključnim sektorskim strategijama te je strukturirano u skladu s temeljnim instrukcijama **Akreditacijske preporuke Agencije za znanost i visoko obrazovanje** (2014), pogotovo u dijelu preporuke o povećanju kvalitete znanstvenog istraživanja te o efikasnosti i racionalnosti znanstvene organizacije putem organizacije rada oko manjeg broja središnjih koherentnih tema. Okrupnjavanju se prišlo u skladu s općom organizacijskom strukturom te znanstvenim identitetom IEF-a, odnosno interdisciplinarnim, kritičkim i analitičkim karakterom istraživanja (unutar temeljnih disciplina etnologije i kulturne antropologije, folkloristike, etnomuzikologije i etnokoreologije), uz razvijanje subdisciplinarnih područja (kulturne animalistike, antropologije prehrane, antropologije sporta, urbane antropologije, antropologije migracija, mediteranske antropologije, itd.).

Stoga i struktura ovog dokumenta nastoji prikazati smjer razvitka po skupnim (programskim i projektnim) istraživačkim cjelinama dok su istraživanja iz temeljne djelatnosti IEF-a, koja nisu uključena u skupne istraživačke cjeline, objedinjena u rubrici Znanstvena produkcija IEF-a.

Aktivnosti su planirane unutar programa **znanstvenoistraživačke djelatnosti**, kao kontinuiranih aktivnosti studijskog i arhivskog rada, terenskih istraživanja, objavljivanja i primjene znanstvenih i stručnih rezultata, organizacije znanstveno-stručnih skupova, popularizacijskih aktivnosti i javnog djelovanja u kulturi te prikazane kroz plan rada na sedam aktivnih **znanstvenih projekata** te deset **programskoistraživačkih cjelina** (skupne djelatnosti organizirane oko dugotrajnih istraživanja i specifičnih istraživačkih tema).

Planovi rada znanstvenih projekata odnose se na ugovorene kompetitivne projekte koji se financiraju izvan programskih sredstava poput Hrvatske zaklade za znanost ili iz programa Europske unije (Obzor 2020, Marie Curie) te su u ovom Planu predstavljeni kao sažeti prikaz djelatnosti koje su u preciznim radnim planovima verificirane ugovorom s financijerima. Ti su projekti ograničenog trajanja te uglavnom pokrivaju specifične „uže“ teme proizašle iz temeljnih istraživanja IEF-a.

Znanstveni program sadrži programskoistraživačke cjeline koje se nastavljaju na dugotrajna disciplinarna, ali i interdisciplinarna istraživanja i teme po kojima je IEF u domaćem i međunarodnom kontekstu poznat kao središte kritičkog pristupa istraživanjima kulture u područjima etnologije i kulturne antropologije, folkloristike, etnomuzikologije te srodnih disciplina. No osim trajnijih tema, znanstveni program uključuje i cjeline manjeg istraživačkog opsega, nastale kao odgovor na aktualne društvene okolnosti i potrebe. Pojedine istraživačke skupine koje su okupljene oko navedenih cjelina imaju voditelje slijedom njihova internog dogovora, dok su druge odlučile djelovati kao timovi usustavljeni na horizontalnoj ravni.

Plan djelatnosti unutar programskoistraživačkih cjelina usklađen je sa strukturom temeljne istraživačke djelatnosti propisanom *Ugovorom o namjenskom višegodišnjem institucijskom financiranju znanstvene*

djelatnosti te je određen načelima ekonomične i ravnomjerne raspodjele sredstava prema temeljnim kategorijama: ulaganja u zajedničku infrastrukturu te ulaganja u kontinuirana skupna istraživanja. S obzirom da su skupna istraživanja osmišljena s ciljem spajanja znanstvenih interesa unutar specifičnih problemskih područja, ona ujedno predstavljaju sadržajne i organizacijske platforme iz kojih se razvijaju projektni prijedlozi spremni za apliciranje na državne i druge izvore financiranja.

U smislu razvoja kontinuirane disciplinarnе djelatnosti programskoistraživačke cjeline će tijekom planiranog razdoblja slijediti sljedeće osnovne smjernice:

- Etnološka i kulturnoantropološka istraživanja nastavit će istraživanja vezana uz područje kulturalnih, rodnih, urbanih, prehrambenih, otočnih te sportskih studija te propitivati aktualni društveni kontekst na temama poput europskih integracijskih procesa, transformacije rada, migracijskih politika i praksi.
- Folkloristička istraživanja fokusirat će se na stare i nove oblike usmenoknjiževnih žanrova te usmenih, pučkih i inih tradicija i praksi, kao i na istraživanja književnosti kao društvenog i kulturnog fenomena, ali i tekstualnosti u najširem smislu, a koristeći se različitim disciplinarnim znanjima, pristupima i perspektivama: književna teorija i povijest, književna antropologija, kulturna animalistika, naratologija, izvedbeni studiji, feministička i psihoanalitička kritika, studije djetinjstva, teorije afekata i emocija i dr.
- Etnomuzikološka istraživanja će biti usmjerena na odnos tradicijske i baštinske glazbe s obzirom na pitanja dodatne vrijednosti, promicanja, stabilnosti, zaštitivosti i održivosti, samoidentifikacije zajednica te premreženosti državne regulacije, institucionaliziranih nositelja i stručnjaka .
- Etnokoreološka istraživanja fokusirat će se na uloge izvođača i posrednika u tumačenju kulturnih i rodnih identiteta, te različitih institucionalnih i društvenih (kazališnih, lokalnih, regionalnih, nacionalnih) konteksta koji sudjeluju u oblikovanju plesnih praksi.

Znanstvena djelatnost, nadalje, obuhvaća planiranje održavanja nastave na domaćim i stranim sveučilištima na svim visokoobrazovnim razinama te suradnju s brojnim znanstvenim i kulturnim ustanovama, gospodarstvom, civilnim sektorom, nevladinim udrugama i sl., kao i popularizaciju znanosti.

Važan dio djelovanja IEF-a, naznačen u Planu za 2017. godinu, odnosi se na objavljivanje dvaju brojeva časopisa *Narodna umjetnost* te pripremu i tisak monografija i zbornika unutar *Biblioteke Nova etnografija*.

Referentni centar za nematerijalnu kulturu je znanstveno-stručni odjel kroz čiju će se djelatnost realizirati aktivnosti suradnika IEF-a na građi o nematerijalnoj kulturi. S ciljem daljnjeg razvoja, nastavit će se i rad radne skupine za razvoj i izradu strategije repozitorija i Referentnog centra IEF-a.

Stručni odjeli poput dokumentacije (uključivo s razvijanjem Digitalnog repozitorija) i knjižnice također su uključeni u ovaj Plan s namjerom da se pokaže komplementarnost znanstvenih i stručnih aktivnosti IEF-a. U sklopu rada Dokumentacije opisan je i plan rada na razvijanju DARIAH-ERIC-a (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities – European Research Infrastructure Consortium), kojem je IEF nacionalna koordinacijska ustanova.

Konačno, navedeni su i planirani poslovi za tekuću godinu, a koje provodi Odjel za pravne, kadrovske, financijsko-računovodstvene i opće poslove.

1. ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST

ZNANSTVENI PROJEKTI

STVARANJE GRADA: PROSTOR, KULTURA I IDENTITET (CITID), HRZZ, 2014. – 2018.

Voditeljica: dr. sc. Jasna Čapo Žmegač, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju

Suradnice IEF: dr. sc. Valentina Gulin Zrnčić, viša znanstvena suradnica i dr. sc. Sanja Đurin, poslijedoktorandica

Suradnice iz drugih institucija: prof. dr. sc. Nevena Škrbić Alempijević, izv. profesorica, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, dr. sc. Petra Kelemen, znanstvena suradnica, viša asistentica, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, dr. sc. Tihana Rubić, znanstvena suradnica, viša asistentica, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i dr. sc. Laura Šakaja, red. prof. Odsjek za geografiju, PMF

Sažetak: Projekt je zamišljen kao kompleksno istraživanje, većim dijelom temeljeno na kvalitativnoj metodologiji, koje nastoji razabrati i razumjeti višestruke, višeslojne i međuovisne aktere, čimbenike i procese suvremenih transformacija u glavnom gradu Hrvatske, Zagrebu. Projekt se naslanja na uvide urbane antropologije, antropologije prostora i mjesta, studija urbanih migracija, kulturne geografije, postsocijalističkih studija i postkolonijalne teorije. Koncept stvaranje grada (*city-making*) zamišljen je kao složeno konstruiranje i artikuliranje urbanog života oko dviju osi –prostora i različitosti. Ova dva pojma čine čvorišta u kojima se globalna politička, ekonomska i kulturna strujanja susreću i sudaraju s lokalnim povijestima, načinima života, imaginarijima, interesima i razvojem, dovodeći do restrukturiranja grada i njegova identiteta kao i identiteta njegovih stanovnika. Ovaj etnološki i kulturnoantropološki projekt ističe djelovanje stanovnika grada u tim transformacijama te istražuje kako oni pregovaraju i rekreiraju dani društveni, kulturni i prostorni krajolik (*cityscape*) dajući mu značenje i humanizirajući ga. Projekt će biti važan putokaz za gradske politike, s ciljem održivijeg i inkluzivnijeg funkcioniranja grada, dok će istodobno pridonijeti i razvoju urbanih studija. Osigurati će i prenošenje znanja kroz sveučilišne kolegije i javne prezentacije te tako omogućiti produbljivanje razumijevanja raznolikih gradskih pitanja (planiranje, okoliš, reprezentacije, kulturne produkcije, različitosti, marginalnosti itd.).

Tijekom 2017. godine u okviru projekta nastavljaju se započeta terenska, arhivska i studijska istraživanja pojedinih zagrebačkih javnih prostora, istraživanja urbane mobilnosti i politika različitosti; realizirat će se nastavak suradnje s HDLU-om u istraživanju konkretnih umjetničkih intervencija u javnom prostoru; pripremit će se znanstveni radovi za objavljivanje te znanstveno-popularna e-publikacija *Grad i mobilnost*; održat će se tri javna predavanja i dvije studentske radionice; planira se sudjelovanje na znanstvenim skupovima.

NARACIJE STRAHA: OD STARIH ZAPISA DO NOVE USMENOSTI (FEAR), HRZZ, 2017. – 2021.

Voditeljica: dr. sc. Renata Jambrešić Kirin, znanstvena savjetnica

Suradnice IEF: dr. sc. Jelena Marković, znanstvena suradnica, dr. sc. Suzana Marjanić, znanstvena savjetnica i dr. sc. Nataša Polgar, poslijedoktorandica

Suradnici iz drugih institucija: dr. sc. Evelina Rudan, docentica, Odsjek za kroatistiku, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, dr. sc. Luka Šešo, docent, Odjel za sociologiju, Hrvatsko katoličko sveučilište, dr. sc. Una Bauer, docentica, Odsjek dramaturgije, Akademija dramskih umjetnosti, dr. sc. Natka Badurina, Sveučilište u Udinama, Italija i dr. sc. Nemanja Radulović, Filološki fakultet, Beograd, Srbija

Sažetak: Cilj projekta jest istražiti kako se pripovjednim strategijama i pripovijed(a)nim događajima strahovi oblikuju, potiču, usmjeruju i rastaču u svakodnevnoj izravnoj komunikaciji, ali i u javnome diskursu, u medijima i na društvenim mrežama, u književnosti, izvedbenim umjetnostima i dr. Raznolik tim istraživača kani objediniti recentne spoznaje folklorističkih, ali i drugih humanističkih pristupa strahu u narativnim tekstovima različite provenijencije: od starih folklorističkih zapisa, sudskih zapisnika i logoraških svjedočenja, do naracija mrežno oblikovanih “zajednica sjećanja”. Istraživači će pokazati prožimanje kodova pisane i usmene, medijske i mrežne “narativne kulture” straha, izdvojiti elemente pripovjedne artikulacije i autorefleksije govornika obuzetog strahom, kao i uočiti snagu magijskog potencijala jezika da govornika suoči sa strahom (tzv. ritualno “istjerivanje straha”), to jest terapijski na nj djeluje (npr. narativna terapija, priče o traumi). Brojnim terenskim i arhivskim istraživanjima, digitalnim “arhivom straha” i teorijskim promišljanjima fenomena straha, suradnici na projektu će pridonijeti boljem poznavanju političkog i afektivnog, grupnog i individualnog, društvenog i virtualnog ponašanja ljudi u čijem su temelju (mahom nesvjesni) strahovi, porivi i vjerovanja. Namjera mu je afirmirati folkloristiku kao humanistički utemeljenu, inovativnu i refleksivnu disciplinu koja svaki fenomen verbalnog folklora promatra u njegovoj cjelini – od individualne varijacije do kulturne posebnosti i općeljudskosti.

Istraživanja devetero suradnika odvijat će se prema detaljno razrađenom Hodogramu aktivnosti i Radnom planu koji ima šest ciljeva (oblikovanje novih znanstvenih spoznaja, oblikovanje Arhiva straha na web stranici projekta, priprema kongresa ISFNR-a 2020 u Zagrebu, organizacija projektnih skupova, diseminacija znanstvenih spoznaja i upravljanje projektom). U prvoj projektnoj godini naglasak je na terenskim i arhivskim istraživanjima te obradi i interpretaciji prikupljene građe, na pokretanju projektne mrežne stranice s interaktivnim sučeljem te prvom projektnom skupu o teorijskim i metodološkim pitanjima naracija straha.

TRANSFORMACIJA RADA U POSTTRANZICIJSKOJ HRVATSKOJ (TRANSWORK), HRZZ, 2017. – 2021.

Voditeljica: dr. sc. Reana Senjković, znanstvena savjetnica

Suradnici IEF: dr. sc. Petar Bagarić, poslijedoktorand, dr. sc. Ozren Biti, znanstveni suradnik, dr. sc. Joško Čaleta, znanstveni suradnik, dr. sc. Orlanda Obad, poslijedoktorandica, dr. sc. Ines Prica, znanstvena savjetnica i dr. sc. Tea Škokić, viša znanstvena suradnica

Suradnici iz drugih institucija: dr. sc. Sanja Potkonjak, docentica, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Mislav Žitko, Odsjek za filozofiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Doktorandica: Romana Pozniak

Sažetak: Na tragu kontinuiranog praćenja postsocijalističkih procesa projekt u hrvatsku etnologiju i kulturnu antropologiju uvodi subdisciplinu *antropologije rada*. Unutar interdisciplinarnog okvira oslonjenog na recentna postignuća europske antropologije, antropologije (post)socijalizma, antropologije rada, kritičkih studija rada, ekonomske antropologije itd., konceptualna i neposredna etnografska istraživanja usredotočit će se na radnu svakodnevicu građana posttranzicijske Hrvatske. Istraživanja prate dinamiku promjena i prilagodbi radne i životne ekonomije kroz efekte koji su dramatično promijenili iskustvo rada te propituju nove kulturne imaginarije vezane uz ideju rada i projekciju budućnosti. Projekt TRANSWORK orijentiran je se na dva ključna problemsko-metodološka pitanja u istraživanju transformacije rada u suvremenoj Hrvatskoj. Prvo se zanima za egzistencijalni status i životne strategije u sutonu industrijalizacije. Empirijski, istraživanja se fokusiraju na radnu svakodnevicu i prilagodbu ubrzanom mijenjanju uvjeta života. Drugi aspekt uključuje praćenje koncepata i prakse rada u društvenopovijesnom kontinuitetu (od jugoslavenskog socijalizma do postsocijalističke periferije i krize neoliberalizma). Na osnovi arhivskih i teorijskih istraživanja, ali i izravnom metodom usmjerenih intervjua, ispituje se koncepte, vrijednosti i prakse tradicionalnih modela rada koji sežu u socijalističko nasljeđe radničkog etosa te tranziciju industrijskog u aktualni, uslužni sektor djelatnosti.

Rad na projektu TRANSWORK odvijat će se prema detaljno razrađenom radnom planu koji ima pet ciljeva (Koordinacija i evaluacija, Prikupljanje empirijske građe, Razvijanje teorije, Jačanje kapaciteta, Diseminacija projektnih rezultata). U prvoj projektnoj godini aktivnosti su uglavnom usmjerene na terenska i arhivska istraživanja, na obradu i interpretaciju prikupljene građe na Digitalnom repozitoriju te na pokretanje projektne mrežne stranice. Planiraju se i odlasci suradnika projekta na znanstvene konferencije.

CLOSING THE GAP BETWEEN FORMAL AND INFORMAL INSTITUTIONS IN THE BALKANS (INFORM), OBZOR 2020, 2016. – 2019.

Glavni nositelj: University College London (UK), voditelj dr. sc. Eric Gordy

Ostali partneri: Institut za etnologiju i folkloristiku (HR), Univerza v Mariboru (SLO), Centar za intradisciplinarna primijenjena društvena istraživanja (BIH), Center For Empirical Cultural Studies Of South East Europe (SRB), Institute For Democracy Societas Civilis Skopje (MAK), Qendra E Kerkimeve Historike Dhe Antropologjike (ALB), Social Research Kosova Llc (SRB-KOS), Rigas Stradina Universitate (LAT).

Voditeljica za Hrvatsku: dr. sc. Reana Senjković, znanstvena savjetnica

Suradnice: dr. sc. Orlanda Obad poslijedoktorandica, dr. sc. Ines Prica, znanstvena savjetnica i dr. sc. Tea Škokić, viša znanstvena suradnica

Sažetak: Kako se zemlje zapadnog Balkana (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija, Makedonija, Kosovo i Albanija) približavaju Europskoj uniji, jaz između formalnih i neformalnih institucijskih praksi se ne smanjuje nego je, dapače, sve veći. Dok s jedne strane postoji snažna potreba tih zemalja da se prilagode načinima funkcioniranja Europske unije, s druge su strane evidentne poteškoće u primjeni pravnih, političkih i ekonomskih rješenja nužnih za pridruživanja EU u uvjetima razorne ekonomske krize i još uvijek nemale političke i poslijeratne napetosti. Ako se takva tendencija nastavi, proces tranzicije i integracije Europskoj uniji može predstavljati još jedan nepotpun i odbačen pokušaj transformacije balkanskih društava. Bez razumijevanja njihova stvarnog funkcioniranja postoji realna opasnost da će ta transformacija završiti tek s izgradnjom “modernih” fasada za tržišnu ekonomiju i politički pluralizam, iza kojih se krije i nadalje razvija svakodnevica opterećena neformalnom ekonomijom, političkim klijentelizmom, etničkim napetostima, rodnom nejednakošću i socijalnom isključenosti. Sve to predstavlja ključni izazov europskoj integraciji balkanskih društava. Projekt INFORM predstavlja sveobuhvatnu studiju o neformalnim institucijskim praksama, kao i o interakciji između formalnih i neformalnih institucija na Zapadnom Balkanu, kako na političkom i ekonomskom polju, tako i u svakodnevnom životu. Rezultat ovog projekta omogućit će znanje potrebno za stvaranje institucionalne usklađenosti između EU i zemalja Zapadnog Balkana.

U 2017. godini nastavit će se rad na studijama slučaja, započet prošle godine. Na skupu *European Sociological Association* koji će se održati krajem kolovoza i početkom rujna u Ateni predviđa se predstavljanje rezultata tog istraživanja. Početkom travnja predviđa se sudjelovanje na metodološkom seminaru u Mariboru, a u lipnju evaluacijski sastanak u Briselu. U drugoj polovici godine radit će se na analizi rezultata anketnog ispitivanja provedenog u zemljama nečlanicama EU te će se početi provoditi etnografska istraživanja.

HUMAN-ANIMAL RELATIONSHIPS (IN ARCHAEOLOGY): WORLD VIEWS OF HUNTER-GATHERERS IN NORTHERN EUROPE (HARA), OBZOR 2020 – MARIE SKŁODOWSKA CURIE ACTIONS-INDIVIDUAL FELLOWSHIP – 2015, 2016. – 2018.

MEĐUNARODNI PROJEKT ZNANSTVENE NOVAKINJE

Istraživačica: dr. sc. Maja Pasarić, poslijedoktorandica

Mentor: Graeme Warren, University College Dublin, School of Archaeology

Sažetak: Projekt HARA pruža nove uvide o odnosu čovjeka i životinja na području sjeverne Europe primjenom etnološkog i arheološkog istraživačkog pristupa. Projektno istraživanje uključuje inovativnu analizu etnografskog materijala sjeveroistočne Rusije i arheološkog materijala s područja Baltika. Istraživanje je usmjereno na to kako životinjski ostaci, posebice predmeti izrađeni od životinjskih ostataka i prikazi životinja odražavaju ljudsko-životinjske odnose. S namjerom stjecanja novih uvida o odnosu čovjeka i životinja kod lovaca-sakupljača sjeverne Europe istraživanje implementira inovativne analogije i teorijske

okvire omogućene etnološkom analizom te nove eksperimentalne arheološke pristupe predmetima izrađenim od životinjskih ostataka. *Case studies* pojedinih lokaliteta omogućuje sagledavanje promjena u ljudsko-životinjskim odnosima tijekom razvoja domestikacija životinja – procesa za kojeg se smatra da je bio prekretnicom za ljudska društva i njihov odnos prema životinjama te do danas predstavlja važan istraživački fokus.

Tijekom 2017. godine planiraju se arhivska istraživanja u Muzeju etnografije i antropologije Petra Velikog (St. Petersburg, Rusija), Prirodoslovnom muzeju u Toulosu (Francuska), Danskom nacionalnom muzeju (Kopenhagen, Danska) te Nacionalnom povijesnom muzeju Latvije (Riga, Latvija). Također, planiraju se sudjelovanja na znanstvenim skupovima *Death, Dying and Disposal 13. Ritual, Religion and Magic* (University of Central Lancashire) te na *23rd Annual Meeting of the European Association of Archaeologists* (Maastricht, Nizozemska).

ZNANSTVENO-TEHNOLOŠKA SURADNJA HRVATSKE I SLOVENIJE 2016. – 2017. *PETAR KLEPAC – JUNAK S DVIJE DOMOVINE*

Suradni projekt Instituta za antropologiju (Zagreb) i Inštituta za slovensko narodopisje Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (Ljubljana)

Voditeljica za Hrvatsku: dr. sc. Ana Perinić Lewis (INANTRO)

Suradnici iz Hrvatske: Morana Jarec (INANTRO), dr. sc. Ljiljana Marks (IEF), dr. sc. Jelena Marković (IEF), dr. sc. Nataša Polgar (IEF) i Maja Adžija (Katedra za antropologiju, FFZG)

Voditeljica za Sloveniju: dr. sc. Saša Poljak Ištetič (ZRC SAZU)

Suradnici iz Slovenije: dr. sc. Monika Kropelj Telban (ZRC SAZU), dr. sc. Saša Babič (ZRC SAZU), dr. sc. Katarina Šrampf, Anja Moric i Marko Smole

Sažetak: Suradnički projekt bavi se usmenom predajnom tradicijom o narodnom i književnom junaku nadnaravne snage, zaštitniku slabih i borcu protiv Turaka, Petru Klepcu, na prostoru Kupsko-čabarske doline. To područje odlikuje mala gustoća naseljenosti, prometna izoliranost te usmjerenost prema susjednoj državi. Usmene predaje o Petru Klepcu s nizom varijanti raširene su s obje strane državne granice. U Sloveniji lik Petra Klepca iz lokalnoga junaka postaje i književni lik zahvaljujući djelima slovenskih pisaca (I. Cankar, F. Kozaka, F. Bevk), a nakon toga dobiva status slovenskoga nacionalnoga junaka (Sevčan 1846, Moric 2015). Opsežnija istraživanja i zapisivanje predaja o Klepcu u Kupsko-čabarskoj dolini s obje strane granice objavio je Jože Primc (1991., 1997.) S hrvatske strane granice ostao je poznat lokalno, u predajnoj tradiciji čabarskoga kraja. Posljednjih godina Petar Klepac se pojavljuje i kao književni lik u djelima pisaca podrijetlom iz čabarskoga kraja (Z. Pochobradsky, A. Žagar, S. Malnar) te izdanju radova učenika osnovne škole “Petar Zrinski” Čabar. Uz još živu usmenu predajnu tradiciju, lik Petra Klepca i njegove predaje koriste se u suvremenim lokalnim i regionalnim identifikacijama te kroz reprezentaciju kulture i baštine hrvatskih i slovenskih mjesta u pograničnom području. Ovim projektom nastoje se objediniti svi aspekti usmene predajne tradicije o Petru Klepcu, njezin kontinuitet, oblici i načini preoblikovanja te njezine (re)interpretacije i prezentacije u sadašnjosti.

U 2017. godini planiraju se terenska istraživanja o značenju predaja o Petru Klepcu za današnje stanovnike Kupsko-čabarske doline, objedinjavanje postojećih izvora koji čuvaju zabilježene predaje i varijante koje se pojavljuju u usmenoj književnosti i usmenoj narativnoj tradiciji čabarskoga kraja te sa slovenskim kolegama propitati procese stvaranja predajne, nematerijalne baštine i njezine uloge u reprezentaciji pojedinih naselja i regija te u oblikovanju turističke ponude.

HUMANITIES AT SCALE: EVOLVING THE DARIAH-ERIC (HaS-DARIAH), OBZOR 2020, 2015. –2017.

Glavni nositelj projekta: DARIAH-ERIC, voditelj Tobias Blanke

Ostali partneri: Centre National de la Recherche Scientifique (FR), Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (NL), Georg-August-Universitaet Goettingen Stiftung Oeffentlichen Rechts (DE) Povezani treći partneri: Consiglio Nazionale delle Ricerche (IT), Centre virtuel de la connaissance sur l'europa (LU), Academy of Athens (GR), Oesterreichische Akademie der Wissenschaften (AT), National University of Ireland Maynooth (IRL), Aarhus Universitet (DK), Institut za etnologiju i folkloristiku (HR)

Voditeljica za Hrvatsku: dr. sc. Koraljka Kuzman Šlogar

Sažetak: Hrvatska je zajedno s Grčkom u okviru paketa WP3 ovog DARIAH-EU projekta zadužena za širenje DARIAH-ove mreže na nove zemlje i znanstvena područja koja nisu dovoljno zastupljena u konzorciju. U 2017. godini planirana je organizacija dviju radionica s područja digitalne humanistike, traženje i predlaganje osoba koje bi mogle preuzeti ulogu „ambasadora“ DARIAH-a te nastavak širenja mreže kontakata u Bosni i Hercegovini i Makedoniji s namjerom da ih se poveže s DARIAH-EU konzorcijem i uputi u njegovu misiju i planove. Ove su dvije zemlje odabrane s obzirom na već postojeće kontakte i suradnje s tamošnjim pojedincima i ustanovama. Ideja je da IEF postane regionalno koordinacijsko središte za BiH i Makedoniju te potakne upoznavanje i intenzivnije uključivanje antropologije i drugih humanističkih područja, kao i baštinske ustanove, u polje digitalne humanistike.

U 2017. godini planira se organizacija radionice na temu problematike autorskih prava i otvorenog pristupa arhivskom gradivu i znanstvenim radovima (Zagreb, 26.-27. siječnja 2017), kontaktiranje i pridobivanje iskaza interesa novih institucija i pojedinaca iz BiH i Makedonije te organizacija radionice posvećene upoznavanju, odnosno, povezivanju tih dviju zemalja s DARIAH-om (Sarajevo, svibanj 2017.). Od tekućih projektnih poslova planira se mjesečno sudjelovanje na fizičkim i virtualnim sastancima HaS projekta za koje će se pripremati izvješća i prezentacije o provedenim i planiranim projektnim aktivnostima.

ZNANSTVENI PROGRAM: DUGOTRAJNA ISTRAŽIVANJA, PROGRAMSKE TEME I SKUPINE

ETNOGRAFIJA IZBJEGLIŠTVA: HRVATSKI KONTEKST

Suradnici: dr. sc. Marijana Hameršak, znanstvena suradnica, dr. sc. Renata Jambrešić Kirin, znanstvena savjetnica, dr. sc. Iva Pleše, znanstvena suradnica, dr. sc. Tea Škokić, viša znanstvena suradnica i vanjski suradnik dr. sc. Duško Petrović, viši asistent, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Filozofski fakultet u Zagrebu

Projekt je pokrenut u zimu 2016. godine s idejom dokumentacije i interpretacije lokalne dionice balkanskog izbjegličkog koridora iz etnografske perspektive. Danas, više od pola godine nakon zatvaranja koridora, projekt je usmjeren na diseminaciju i produblivanje dosadašnjih rezultata te širenje područja interesa na susljedne, s koridorom izravno ili posredno povezane artikulacije europskog režima migracija u hrvatskom kontekstu, primjerice na prisilna vraćanja tražitelja azila u Hrvatsku (tzv. dublinske transfere) ili redefinicije graničnih kontrola. Stalna transformacija konteksta, procedura i praksi, uloga društvenih mreža i novih tehnologija u diseminaciji informacija i perspektiva, kao i druge specifičnosti izbjeglištva u danom kontekstu otvaraju perspektive autonomije i represije, otpora i stradanja, medijskih reprezentacija, humanitarizacije, sekuritizacije, kriminalizacije, militarizacije i drugog, kao i pitanja o dosegima, ograničenjima i mogućnostima samog etnografskog istraživanja (uvriježenim i novim ulogama, ciljevima i metodama), a kojima se u okviru ovog projekta također posvećuje pozornost.

U narednom razdoblju primarno se planira pisanje i objavljivanje radova: uređivanje i objavljivanje zbornika *Kamp, koridor, granica: mikrostudije izbjeglištva* (u suradnji sa Centrom za mirovne studije, Centrom za istraživanje etničnosti, državljanstva i migracija te Inicijativom Dobrodošli!), uređivanje članaka za objavljivanje u zborniku *Kamp, koridor, granica*, časopisu *Narodna umjetnost* i drugdje, kao i rad na članku o hrvatskoj dionici balkanskog izbjegličkog koridora. Planira se i nastavak studijskog i terenskog istraživanja ovisno o okolnostima, primjerice istraživanje o svakodnevici tražitelja azila u Hrvatskoj ili terensko istraživanje osobnih i kolektivnih strahova povezanih s iskustvom prognaništva unutar RH i dolaskom novih izbjeglica u RH. Očekivani rezultati su: zbornik *Kamp, koridor, granica: mikrostudije izbjeglištva*, u kojem svoje radove imaju svi suradnici na projektu, objavljivanje radova u časopisima, kao i diseminacija znanja putem medija, javnih događanja i sl.

ETNOKOREOLOŠKE TEME: ISHODIŠTA, KONCEPCIJE I SLOŽENOST PLESA

Suradnici: dr. sc. Ivana Katarinčić, znanstvena suradnica, dr. sc. Iva Niemčić, znanstvena suradnica, dr. sc. Tvrtko Zebec, znanstveni savjetnik

Temeljno etnokoreološko bavljenje ulogama izvođača i posrednika u tumačenju kulturnih, rodničkih, skupnih, raznih prostornih (institucijskih, izvaninstitucijskih, kazališnih, lokalnih, regionalnih, nacionalnih) i drugih identiteta bit će i ove godine predmet ovog projekta kao nastavak dvogodišnjeg istraživanja.

Terenska istraživanja obuhvatit će karnevalska zbivanja i zimske ophode na Kvarneru te profesionalne plesačice u Ladu, odnosno baletne i druge plesač/ic/e i druge uključene u plesne procese, kao i kotoripska kola i vuzmena kola u Podravini, kolo bokeljske mornarice kao nastavak dosadašnjih istraživanja kola te plesne tradicije Banovine i Pounja odnosno teme plesa i migracija. Praćenje lokalnih, regionalnih, županijskih i državnih smotri također će se nastaviti kao oblik terenskog istraživanja, ali isto tako i kao radionički tip suradnje s nositeljima. U studijskome radu pripremat će se izlaganja za skupove etnomuzikološko-etnokoreoloških tematika. Planira se sudjelovanje suradnika projekta na skupu u Opatiji od 10. do 14. svibnja (8th Conference on Kinesiology Faculty of Kinesiology University of Zagreb) te sudjelovanje na skupu u Švedskoj od 14. do 17. lipnja 2017. (Dance and Democracy, 13th International NOFOD Conference, University of Gothenburg, Department of Cultural Sciences).

Autorski će se nastaviti priprema zajedničke knjige o etnokoreologiji, drugi tekstovi etnokoreološke tematike, te jedinice za Hrvatski etnološki leksikon LZMK. Suradnici će nastaviti i sudjelovanje u edukativnoj i nastavnoj sveučilišnoj djelatnosti, predavanja na Filozofskom fakultetu (Osnove folkloristike i PDS, Odjela za EKA). Popularizacija etnokoreološke discipline i projekta provest će se u izvedbi Međunarodne smotre folklor (umjetničko vodstvo Zebec).

ETNOMUZIKOLOŠKI PRISTUPI BAŠTINSKOJ GLAZBI

Suradnici: dr. sc. Naila Ceribašić, znanstvena savjetnica, dr. sc. Joško Čaleta, znanstveni suradnik, dr. sc. Grozdana Marošević, znanstvena savjetnica i dr. sc. Irena Miholić, znanstvena suradnica

U odnosu na tradicijsku glazbu, pojam baštinske glazbe ili glazbe kao nematerijalne baštine podrazumijeva dodatnu vrijednost (upisom u popise kulturne baštine te drugim vidovima promicanja), stabilnost i zaštitivost (u smislu spleta dokumentacijskih i istraživačkih postupaka te drugih mjera zaštite) i održivost (prijenosom i unapređivanjem znanja te njegovim uključivanjem u programe održivog razvoja, uključujući i turizam). I tradicijska i baštinska glazba zasnivaju se na samoidentifikaciji zajednica o kojima je riječ, ali istodobno podrazumijevaju i premreženost državne regulacije, institucionaliziranih nositelja i stručnjaka te snažnu komponentu predstavljanja i promicanja.

Navedeni su aspekti već više godina u središtu interesa institutskih etnomuzikologa, a nastavljaju se i u 2017. Svi će suradnici sudjelovati u istraživanju tradicijske glazbe Banovine/Banije, napose s obzirom na kulturne politike, javnu praksu folklorā, medijsko posredovanje i etnomuzikološke uvide od sredine 20. stoljeća do danas, s jedne strane, te s obzirom na koncepcije i prakse glazbenika, prinosi lokalnih istraživača i organizatora glazbenih aktivnosti, inicijative lokalnih zajednica i nevladinih udruga, s druge strane. Arhivskim i terenskim istraživanjima obuhvatit će se različiti aspekti glazbe, posebno starinskoga pjevanja, glazbala i instrumentalnih sastava te pitanja srodnosti i razlika u banijskoj glazbi prema etničkom ključu. Glavni će rezultat biti monografija o tradicijskoj glazbi Banovine/Banije ili pak zasebne studije, bilo u formi zbornika radova ili članaka u časopisima. Barem dio rukopisa bit će dovršen do kraja godine. U okviru projekta individualno će se istraživati i druge teme baštinske glazbe: uloga etnomuzikologije u programu nematerijalne baštine, etnomuzikološka agenda u okviru UNESCO-a, upis i posljedice upisa pojedinih

žanrova na nacionalne i međunarodne liste baštine (međimurska popevka, klapsko pjevanje, ojkanje, guci i rozganje). Rezultati: izlaganja na skupovima, članci, knjiga o glazbi Karlovačkog Pokuplja. Užeznanstveni rad povezat će se s nizom drugih aktivnosti suradnika kojima spoznaje stečene istraživanjima posreduju u društvu: sudjelovanjem u visokoškolskoj nastavi, pripremom i izdavanjem notnih i zvučnih zbirki tradicijske glazbe (zbirka napjeva iz Zeline S. Jankovića; zvučna zbirka građe iz 1920-ih i 1930-ih; produkcija nosača zvuka), savjetodavnim radom za Ministarstvo kulture, institucije nacionalnih manjina te UNESCO-ov Odjel za nematerijalnu baštinu, održavanjem radionica za lokalne zajednice o programu nematerijalne baštine, stručnom i umjetničkom suradnjom s pojedinim izvođačima, udrugama, festivalima i smotrama.

HRVATSKE MIGRACIJSKE TEME: KRITIČKA ANALIZA DOSADAŠNJIH PRISTUPA HRVATSKIM MIGRACIJAMA I ISELJENIŠTVU

Voditeljica: dr. sc. Jasna Čapo Žmegač, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju

Suradnice: dr. sc. Sanja Đurin, poslijedoktorandica i vanjska suradnica dr. sc. Petra Kelemen, docentica, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Filozofski fakultet u Zagrebu

Plan rada se oslanja na temeljnu istraživačku platformu IEF-a pod nazivom *Hrvatske migracijske teme iz antropološkog rakursa: emigracija, remigracija i imigracija* te realizira neke od njezinih aspekata.

Konkretno, u 2017. provest će se kritička analiza i evaluacija dosadašnjih priloga o hrvatskome iseljeništvu: riječ je o povijesnim monografijama o Hrvatima u Čileu s jedne strane, te istraživanjima ekonomskih migracija iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine u Zapadnu Europu šezdesetih godina prošloga stoljeća. Uz kritički osvrt na njihova istraživanja, provest će se i revalorizacija ekonomske migracije šezdesetih godina prošloga stoljeća oslanjajući se na antropološke i sociološke teorije, a osobito s obzirom na koncepte različitosti, inkorporacije i transnacionalizacije. U teorijskom smislu, ovogodišnjim planom rada želi se ponajprije premostiti rascjep između historiografskih i antropoloških pristupa i analiza migracijskih kretanja. Rad na obje teme provest će se na studijskim boravcima u Španjolskoj (Sveučilište u Valenciji, travanj-rujan) i u Njemačkoj (Sveučilište u Tuebingenu, ožujak-lipanj).

Nadalje, predviđa se i kontinuirano prikupljanje građe o povratnicima u Hrvatsku (razgovori s migrantima-povratnicima i njihovim potomcima koji su se preselili u Hrvatsku) te s imigrantima u Zagreb (razgovori, transkripcije, analiza medijske građe). Usto, kao komparativna građa poslužit će i razgovori s migrantima koji su iz Hrvatske u Njemačku preselili posljednjih nekoliko godina.

Predviđeni rezultati za 2017: prikupljena i obrađena građa o povratnicima i migrantima; re-evaluacija građe o migracijama šezdesetih godina u okviru dva rada; rad/poglavlje knjige o hrvatskoj dijaspori u Čileu.

KULTURA PREHRANE U OZRAČJU SUVREMENIH DRUŠTVENIH PROMJENA

Suradnice: dr. sc. Melanija Belaj, znanstvena suradnica, dr. sc. Jelena Ivanišević poslijedoktorandica, dr. sc. Koraljka Kuzman Šlogar, voditeljica Dokumentacije, dr. sc. Ana-Marija Vukušić, znanstvena suradnica

Istraživanje kulture prehrane u ozračju suvremenih društvenih promjena nastoji iznaći poveznicu te ponuditi sintezu različitih smjerova istraživanja radi promicanja antropologije prehrane kao djelatnog i višestruko primjenjiva znanja. Interdisciplinarna istraživanja prehrane u Hrvatskoj objединit će postojeća znanja o regionalnoj prehrani, terenski istraživati u područjima za koja dosad nema podataka te rezultate umrežiti u sliku kulturne povijesti prehrane u Hrvatskoj. Rad na projektu predviđa istraživanje mediteranske prehrane s ciljem njezine zaštite i promocije u okviru nematerijalne kulturne baštine. Isto tako, unutar istraživačke teme poseban je naglasak stavljen na mikro istraživanje *Etnografija tržnice - društvene prakse trgovanja i svakodnevnog život Dolca*.

U 2017. godini nastavlja se aktivnosti koje su djelomično započele u prethodnom razdoblju. Istraživanja o mediteranskoj prehrani odnosila bi se na njezinu promociju kao nematerijalnog kulturnog dobra, prvenstveno kroz suradnju s Muzejom općine Jelsa (vinogradarska zbirka Pitve), s Muzejom Starog Grada (izložba o slasticama otoka Hvara), s Ministarstvom kulture (koordinacija nominacije Mediteranska prehrana) te sudjelovanjima na kongresu i okruglom stolu posvećenom mediteranskoj prehrani (Portugal, Hvar). Mikroistraživanje *Etnografija tržnice - društvene prakse trgovanja i svakodnevnog život Dolca* uključuje terenski i arhivski rad usredotočen na pozicioniranje tržnice Dolac unutar mreže gradskih tržnica. Paralelno ćemo se informirati o sličnim praksama u Hrvatskoj (npr. posjet splitskom Pazaru) i izvan nje (npr. francuski program distribucije lokalnih proizvoda na tržnice – TERESMA). Planira se sudjelovanje na kongresu u Bourdeauxu s izlaganjem koje će se, među ostalim, osvrnuti i na povijest određenih prehrambenih praksi i njihov značaj danas. Planiraju se i uspostava digitalne zbirke Tržnice na Repozitoriju IEF-a, kratki film o tržnici Dolac te eventualno i izložba o tržnicama (uz pretpostavku o dobivanju sredstava za modul iz vanjskih izvora). U okviru projekta predviđa se i dovršetak dviju autorskih knjiga i jednoga rječnika, kao rezultata dugogodišnjega rada dviju suradnica. Riječ je o studijama *Od kuharice do književnosti*, Jelene Ivanišević i *Etnografija obiteljske proizvodnje i konzumacije alkoholnih pića* (radni naslov) Melanije Belaj te *Povijesnog rječnika hrvatskog kulinarstva*, 2. dio (J. Ivanišević).

KULTURNA ANIMALISTIKA: ŽIVOTINJA I ČOVJEK – INTERDISCIPLINARNE ANALIZE I MNOGOSTRUKI KULTURNE PRAKSE

Voditeljica: dr. sc. Antonija Zaradija Kiš, znanstvena savjetnica

Suradnice: Lidija Bajuk, doktorantica, dr. sc. Suzana Marjanić, znanstvena savjetnica i dr. sc. Maja Pasarić, poslijedoktorandica

Projekt nastavlja istraživanje kulturnoanimalističkih tema iz aspekta znanosti o književnosti, folkloristike, etnologije i kulturne antropologije kao i srodnim interdisciplinarnim pristupima. Odnos ljudi i životinja sagledava se u okvirima suvremenih, ali i povijesnih kulturnih praksi. U tom kontekstu pozornost se usmjerava na aktualnu društveno-animalističku problematiku koja se odnosi npr. na zakon o zaštiti životinja, na odredbe o zabrani uzgoja činčila za krzno i sl. U kontekstu povijesnih kulturnih praksi propituju se književni animalistički sadržaji koji ističu zanimanje čovjeka za životinju, njegov odnos prema njoj, a time i usporedbe životinje i čovjeka kroz etološka znanja, ne zanemarujući pritom mitološki aspekt životinje i njezin značaj u običajnom kontekstu.

U 2017. god. predviđa se suradnja na dva animalistička zbornika *Filmski zoo* (ur. Marija Geiger Zeman, Zdenko Zeman i Suzana Marjanić), *Mačkozbornik: od Bastet do Catwoman* (ur. Rosana Ratkovčić i Suzana Marjanić) te jednim s nekoliko animalističkim priloga *Na bregima, med vodami – na tragu mitske, povijesne i duhovne baštine gornjeg Međimurja* (ur. Lidija Bajuk i Antonija Zaradija Kiš), a također i izrada web-stranice *Human-animal relationships in archaeology – Worldviews of hunter-gatherers in Northern Europe* (Maja Pasarić). Projekt predviđa u 2017. god. terenska istraživanja Kalničkog prigorja i Ogorja te arhivski rad u knjižnicama, arhivima i muzejima (Međimurje, Legrad, zatim u St. Petersburgu, Toulouseu, Kopenhagenu, Rigi) kao i ekscerptiranje i pohranu u Dokumentaciji IEF-a animalističkih vjerovanja s obavljenih terenskih istraživanja. Predviđa se sudjelovanje na znanstvenim skupovima kao što je npr. SIEF-13th Congress u Göttingenu u ožujku, Performance Studies international (PSi) u Hamburgu u lipnju, Oxford Summer School on the Ethics of Fur u srpnju (ovisno o financijskim sredstvima), Death, Dying and Disposal 13. Ritual, Religion and Magic u Lancashiru u kolovožu, 23rd Annual Meeting of the European Association of Archaeologists u Maastrichu u rujnu s kulturno-animalističkim temama. Tijekom 2017. god. predviđa se objavljivanje 15-tak znanstvenih radova s animalističkim temama u znanstvenim časopisima i zbornicima te rad na dvije knjige radnih naslova: *Bestijarij Cvijeta mudrosti Antonije Zradije Kiš* (u kojoj životinji zauzima važno mjesto) i *Topoi umjetnosti performansa: lokalna vizura Suzane Marjanić* (jedno poglavlje odnosi se na uporabu životinja kao simbola, subjekta i objekta u umjetnosti performansa).

NEMATERIJALNA KULTURA I DIGITALNA HUMANISTIKA

Suradnici: Lidija Bajuk, doktorandica, dr. sc. Koraljka Kuzman Šlogar, voditeljica dokumentacije, dr. sc. Irena Miholić, znanstvena suradnica i dr. sc. Tvrtko Zebec, znanstveni savjetnik

Planira se nastavak temeljnih (arhivskih i terenskih) istraživanja tradicijske kulture i kulture suvremene svakodnevice kroz prizmu odnosa nematerijalne kulture i digitalne humanistike. Predviđeno je i daljnje razvijanje Referentnog centra za nematerijalnu kulturu, unapređenje institucijskog repozitorija te provođenje DARIAH-HR koordinacijskih aktivnosti.

Neke od osnovnih planiranih aktivnosti su provođenje terenskih istraživanja, sređivanje prikupljene građe i pisanje stručnih i znanstvenih radova. Rad na razvoju Referentnog centra za nematerijalnu kulturu odvijat će se kroz sustavno praćenje stanja, dokumentiranje, stručnu i znanstvenu obradu, kritičku interpretaciju, te razne oblike obrazovnog, primijenjenog i savjetodavnog rada s lokalnim zajednicama i različitim korisnicima – ustanovama, lokalnim aktivnim grupama, udrugama i pojedincima u prosvjeti, kulturi, turizmu i administraciji. Planira se i daljnja suradnja s Ministarstvom kulture u izradi prijedloga i/ili savjetodavnoj ulozi oko upisa u Registar kulturnih dobara RH (žensko kolendavanje i kolede Dubrovačkog primorja, silbenski tanac, šokačko kolo i sl.).

Suradnja na DARIAH-EU projektu „Humanities at Scale“ (Horizon 2020) odvijat će se u vidu suorganizacije dviju međunarodnih radionica (Zagreb – siječanj; Sarajevo, BiH - svibanj) te širenju mreže kontakata u Bosni

i Hercegovini i Makedoniji. Kao koordinacijska ustanova za DARIAH-ERIC u Hrvatskoj, organizirat će se radionice radi predstavljanja našeg djelovanja i dijeljenja spoznaja o suvremenim trendovima u području digitalne humanistike. Namjera je i daljnje proučavanje literature o digitalnoj humanistici te ulogi i mogućnosti prezentacije, istraživanja i interpretacije nematerijalne kulture u kontekstu digitalnih tehnologija, kao i pisanje i objava stručnih i znanstvenih radova. Rezultati će biti organizacija nekoliko radionica na temu digitalne humanistike, objavljivanje znanstvenih i stručnih članaka te stvaranje novih zbirki etnografske građe i tezaurusa u repozitoriju. Suradnici projekta će svoje radove prezentirati na skupovima i radionicama.

OD STARIH ZAPISA DO NOVE USMENOSTI

Suradnice: dr. sc. Renata Jambrešić Kirin, znanstvena savjetnica, dr. sc. Suzana Marjanić, znanstvena savjetnica, dr. sc. Jelena Marković, znanstvena suradnica, dr. sc. Ljiljana Marks, znanstvena savjetnica i dr. sc. Nataša Polgar, poslijedoktorandica

Projekt se u 2017. godini nastavlja na istoimeni projekt iz 2015. i 2016. godine s težištem na temeljnim folklorističkim istraživanjima. Cilj projekta u 2017. je nastaviti istraživati strukturu „starih“ te javljanje „novih“ oblika usmenoknjiževnih žanrova, posebice s obzirom na semiotičko strukturiranje tradicijskih žanrova te načine njihove interferencije s funkcionalnim ustrojavanjem novih oblika usmeno/pisane komunikacije na internetu i u drugim komunikacijskim kanalima. Važno nam je istražiti jesu li transkulturni koncepti usmenosti i pisanosti još uvijek relevantni i kako se prepleću, dopunjuju, potiru ili “aberiraju” u okružju “digitalne kulture”, “kulture slike”, “kulture spektakla”, “decentrirane komunikacije” i sl.

U 2017. godini planira se nastaviti okupljanje stručnjaka te interdisciplinarno povezivanje i razmjena znanja na četvrtom folklorističkom skupu s temom naracija straha. Planira se nastaviti umrežavanje sa međunarodnom znanstvenom zajednicom dvjema aktivnostima: pozivom za uređivanje temata u časopisu *Narrative Culture*, ali i pripremnim radnjama za organizaciju međunarodnog kongresa ISFNR-a 2020. u Zagrebu s cca. 700 sudionika. Također, cilj je povećati međunarodnu vidljivost i umreženost te osigurati diseminaciju rezultata istraživanja sudjelovanjem na međunarodnim konferencijama (Zagreb, Jena, Bristol, Beograd, Göttingen). Planira se nastaviti kontinuitet terenskih i arhivskih istraživanja (terenski rad u Lici i Gorskom kotaru, arhivski rad u Dubrovniku i Cavtatu) te nastaviti rad na kritičkim objavljivanjima stare građe uz popratne studije i komentare. Planira se i nastavak ekstrahiranja specifičnih tema i aktivnosti proizašlih iz naših temeljnih istraživanja te njihova aplikacija na vanjske izvore financiranja. U 2017. godini planira se izdavanje zbornika o humoru (ur. Renata Jambrešić Kirin, Jelena Marković, Ljiljana Marks, Nataša Polgar), zbornika *Predaja: temelji žanra* (ur. Ljiljana Marks i Evelina Rudan) te pripremanje zbirke *Narodne pripovijetke i nekoliko pjesama iz zbirke Baltazara Bogišića* (u suradnji s MH Dubrovnik, ur. Ljiljana Marks).

TRANSFORMATIVNOST I PERSPEKTIVE RADA U POSTRANZICIJSKOJ HRVATSKOJ: KONCEPTI, SIMBOLIKA I UČINCI

Suradnici: dr. sc. Petar Bagarić, poslijedoktorand, dr. sc. Ozren Biti, znanstveni suradnik, dr. sc. Orlanda Obad, poslijedoktorandica, dr. sc. Ines Prica, znanstvena savjetnica, dr. sc. Reana Senjković, znanstvena savjetnica, dr. sc. Tea Škokić, viša znanstvena suradnica i poslijedoktorand (naknadno)

Projekt se usredotočuje na antropološki koncept rada te svoja teorijska i terenska istraživanja posvećuje temama poput: radničke kulture u uvjetima štrajkova, nezaposlenosti, prekarnosti i nedobivanja plaća; temi nezaposlenosti i kulturi preživljavanja kao i inovativnim modelima preživljavanja i promjena u konceptu života; alternativnim ekonomijama i rodnoj distribuciji siromaštva u obitelji i društvu; nadalje, dijakronijskim istraživanjima promjena u samom konceptu rada (od socijalističkog razdoblja do danas) gdje bi se posebno istražila praksa dobrovoljnog (fizičkog) rada, ali bi se obuhvatili i aspekti intelektualnog rada kao i rada u kulturi; također istraživanja se usmjeravaju i specifičnim interesima poput kontrakulture rada te krizne i rubne fenomenologije rada (birokratizacija rada, celebritizacija rada, i drugo).

S obzirom na to da je unutar ovog projekta prijavljen i dobiven projekt *Transformacija rada u posttranzicijskoj Hrvatskoj* (HRZZ) smanjen je obujam aktivnosti i rezultata za 2017. godinu. U planu za ovu godinu su objavljivanje znanstvenih radova, odlasci na konferencije i terenska istraživanja na projektnu temu, a koji nisu predviđeni u odobrenom projektu HRZZ-a. Jedna od istraživačkih dionica u narednom razdoblju jest i propitivanje odnosa školovanja i klasne diferencijacije društva. U planiranom istraživanju fokus bi bio na obrazovanju učenika pojedinih odabranih strukovnih škola: istražila bi se podudaranja i razlike nastavnih praksi i životnih ambicija učenika, posebice u njihovom prijelazu između škole i posla, odnosno nezaposlenosti. U 2017. godini predviđa se objavljivanje zbornika *Stranputice humanistike*, kojeg uređuju Ozren Biti, Petar Bagarić i Tea Škokić, a koji je povezan s temom projekta utoliko što promišlja intelektualni angažman, znanstveni rad te, najkonkretnije, rad u humanističkim znanostima.

URBANI PROCESI I IDENTITETI: KONTEKSTI TRANSFORMACIJE

Voditeljica: dr. sc. Valentina Gulin Zrnić, viša znanstvena suradnica

Suradnice: dr. sc. Jasna Čapo Žmegač, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Sanja Đurin, poslijedoktorandica i Anamarija Starčević Štambuk, voditeljica knjižnice

Projekt proizlazi iz šire tematske, teorijske i metodološke platforme institutskog istraživanja grada, koja se tijekom 2017. godine realizira i u okviru HRZZ projekta „Stvaranje grada: prostor, kultura i identitet“.

U fokusu istraživanja je suvremena mijena grada Zagreba, koja se istražuje kroz transformacije javnih prostora te kroz transformacije identiteta grada i njegovih stanovnika. Projekt uključuje terensko, arhivsko i studijsko istraživanje pojedinih javnih prostora grada (dijakronijska i sinkronijska dimenzija) te pojedinih društvenih skupina i urbanih zajednica (proces identifikacije). Teorijski i analitički istraživanje će se uokviriti sljedećim temama: urbani turizam i brendiranje grada, konzumerizam, globalna i lokalna mobilnost, novi

životni stilovi, politike prostora, urbano upravljanje, teorije afekta, teorije transnacionalnosti, teorije festivala i javnih događanja, konstrukcija mjesta, konstrukcija autentičnosti, društveno sjećanje.

Tijekom 2017. godine u okviru projekta nastavljaju se započeta terenska, arhivska i studijska istraživanja središnjih gradskih javnih prostora (Zrinjevac, Trg kralja Tomislava), istraživanja urbane mobilnosti (imigracija stranaca u Zagreb) te politika različitosti (seksualne manjine). Metode istraživanja uključuju intervjue, promatranje sa sudjelovanje, praćenje odabranih internetskih stranica, bibliotečno-arhivski rad, analizu diskursa. Planirani rezultati: obrada i priprema građe za pohranu (transkripti intervjua, fotografije, bilješke, hemeroteca); temeljem građe i istraživanja planira se pripremiti rad o teorijskim i metodološkim polazištima i aspektima konkretnih gradskih istraživanja.

ORGANIZACIJA SKUPOVA

Godišnji skup Instituta za etnologiju i folkloristiku (uklopljen u *Dane IEF-a*, s promocijama knjiga, izlaganjima suradnika IEF-a i gostiju), Zagreb, prosinac 2017.

Tema skupa i organizacijski odbor bit će naknadno dogovoreni na sjednici Znanstvenog vijeća.

Naracije straha: teorijska i metodološka pitanja (radni naslov), IEF, rujan 2017. Organizacijski odbor: Renata Jambrešić Kirin, Suzana Marjanić, Jelena Marković, Ljiljana Marks i Nataša Polgar.

Tip skupa: skup s međunarodnim sudjelovanjem (jezici skupa su engl i hrv)

Broj sudionika: planira se oko 30 sudionika i isto toliko izlaganja

Značaj skupa: Riječ je četvrtom u nizu folklorističkih skupova s međunarodnim sudjelovanjem koji su – zbog odlične posjećenosti i objavljenom zborniku, (druga dva su u pripremi) – stekli regionalni ugled i povećali znanstvenu vidljivost IEF-a kao žarišta folklorističkih i interdisciplinarnih studija. To je prvi skup planiran Radnim planom HRZZ projekta *Naracije straha* (FEAR).

Tematski naglasci skupa: fokus skupa jest pitanje kako se pripovjednim strategijama strahovi oblikuju u svakodnevnoj direktnoj komunikaciji, ali i u javnome diskursu, u medijima i na društvenim mrežama, u književnosti, vizualnim i izvedbenim umjetnostima i dr. Strahovi suvremenog čovjeka nisu samo strahovi od Drugoga i drukčijeg nego i od bliskoga i poznatoga, ali i od skrivenog i zatajenog. Neki strahovi zasigurno jesu potaknuti recentnim događajima (teroristički napadi, jačanje nacionalizama i fašizma, prisilne migracije i dr.), dok su drugi duboko ukorijenjeni u kulturnom, društvenom i političkom imaginariju duga trajanja. Društvene napetosti i strah koji one proizvode direktnim su povodom (auto)cenzure koja ne samo da sužava prostor govora i prostor slobode već utječe i na (ugroženu) koheziju društvenih skupina. I velike zajednice i male grupe, kako ih razumije folkloristika, ali i pojedinci, pripovijedanjem o strahu pružaju otpor, protutežu, ljekovitu branu spram čimbenika koji strah proizvode i generiraju, ali isto tako i "hrane" psiho/patologiju pojedinaca i društvenih skupina.

SUORGANIZACIJA SKUPOVA I LJETNIH ŠKOLA

11. poslijediplomski seminar *Feminisms in a transnational perspective: Love and Terror (Extremis Malis Extrema Remedia)*, IUC Dubrovnik, 22.-26. svibnja 2017. godine (suorganizatori Centar za ženske studije – Zagreb, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Università degli studi di Napoli “L’Orientale” – Italija, Central European University – Budimpešta, Centre for the Study of Gender and Culture – Lahore, Pakistan).

Tip skupa: međunarodna ljetna škola/međunarodni skup s izlaganjima (na engl.)

Broj sudionika: 15 prijavljenih polaznika/ica, 10 predavačica i organizatorica, iz 10-ak zemalja; planira se 12 izlaganja i 3 popodnevne radionice za doktorande

Značaj skupa: riječ je o 11. seminaru u nizu pod nazivom *Feminisms in a transnational perspective* koji je rezultirao međunarodnim umrežavanjem (i ugovorima o suradnji) s nekoliko institucija suorganizatora seminara, više od 200 dosadašnjih sudionika/ica iz 20-ak zemalja, 5 objavljenih zbornika radova na engl. i šestim koji je u pripremi (za stranog izdavača)

Tematski naglasci skupa: Sudionici skupa su pozvani da tematiziraju: ljubav, teror i politike diskursa u prošlim i recentnim verbalnim, vizualnim i performativnim tekstovima, ljubav i teror u religijskim diskursima u odnosu na rodne ideologije i prakse u različitim društvima, privatne i javne ljubavi ili o politizaciji emocionalnih i obiteljskih odnosa, suosjećanje kao “emotion in operation” (Berlant), odnos politika solidarnosti i geopolitičkih realnosti s dominantnim diskursom o „ratu protiv terora“ i dr.

ZNANSTVENA PRODUKCIJA

Suradnici IEF-a u okviru temeljne istraživačke djelatnosti te projekata i tema planiraju pisanje i objavljivanje studija u domaćim i inozemnim publikacijama (knjigama, časopisima i dr.). U pripremi su i rukopisi studija, članaka, knjiga i disertacija koji će biti objavljeni tijekom 2017. godine.

SUDJELOVANJA NA SKUPOVIMA

Suradnici IEF-a, kao i dosadašnjih godina, planiraju sudjelovanja na brojnim domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima. Planira se tridesetak sudjelovanja na skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu, ovisno o financijskim mogućnostima. Ovdje izdvajamo ona sudjelovanja koja se odnose na skupove krovnih udruga poput International Society for Ethnology and Folklore (SIEF) u Göttingenu (Njemačka), Performance Studies international (PSi) u Hamburgu (Njemačka), ICTM World Conference u Limericku (Irska), 23rd Annual Meeting of the European Association of Archaeologists u Maastrichtu (Nizozemska), 13th International NOFOD Conference u Gothenburgu (Švedska), European Sociological Association u Ateni (Grčka), Teresma - Colloque international u Bordeauxu (Francuska), 20th Biennial International Symposium of International Consortium for Social Development u Zagrebu te na godišnjoj skupštini Hrvatskog etnološkog društva.

SUDJELOVANJA U NASTAVI

Suradnici IEF-a nastavit će i u ovoj godini s nastavnim aktivnostima na domaćim i stranim sveučilištima,

održavajući kolegije, predavanja i radionice na preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini. Posebno se ističu stalne suradnje s Odsjekom za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, s Hrvatskim studijima, Muzičkom akademijom Sveučilišta u Zagrebu te Filozofskim fakultetom Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

TRIBINE IEF-a

Tijekom 2017. godine planira se nastavak održavanja tribina s gostujućim predavanjima, okruglim stolovima te radionicama otvorenima za javnost.

SURADNJE

Nastavljaju se brojne suradnje sa znanstvenim i kulturnim ustanovama u zemlji i inozemstvu, strukovnim organizacijama, tijelima državne i lokalne uprave, medijima, civilnim sektorom, nevladinim organizacijama, gospodarstvom i dr.

2. IZDAVAČKA DJELATNOST

Narodna umjetnost – hrvatski časopis za etnologiju i folkloristiku broj 54/1 i 54/2

Glavna urednica: Ines Prica

Uredništvo: Suzana Marjanić, Jelena Marković, Iva Niemčić, Reana Senjković

U broju 54/1 na engleskom jeziku planirano je objavljivanje reprezentativnih tekstova proizašlih iz triju institutskih skupova održanih u 2015. i 2016. godini (*Tko se zadnji smije, nije shvatio vic: Humor u svakodnevnoj komunikaciji, Kamp, kolodvor, granica: Mikrostudije izbjeglištva u suvremenom kontekstu, Stranputice humanistike*).

U broju 53/2 planiran je tematski blok o inter/trans/multidisciplinarnosti. U istom broju, uz znanstvene članke, planira se objaviti i 20-ak prikaza.

Biblioteka Nova etnografija

Urednice biblioteke: dr. sc. Marijana Hameršak, dr. sc. Renata Jambrešić Kirin i dr. sc. Iva Pleše

Nova etnografija središnja je biblioteka Instituta za etnologiju i folkloristiku. Utemeljena je 2002. godine. Objavljuje monografske studije, zbornike, rječnike i druge znanstveno i znanstveno-stručne publikacije. Različitošću i bogatstvom tema i pristupa *Nova etnografija* prati najsvremenije tendencije znanstvene misli u svijetu, nudeći domaćoj znanstvenoj i široj javnosti kompetentne uvide u tekuća kritička istraživanja kulture.

Knjige u pripremi za tisak

NASLOV: *Predaja: temelji žanra*

UREDNIČICE: Ljiljana Marks i Evelina Rudan Kapec

NASLOV: *Od kuharice do književnosti: hrvatski kulinarski i gastronomski narativi*

AUTORICA: Jelena Ivanišević

UREDNIČICA: Tea Škokić

NASLOV: *Nikola Bonifačić Rožin: izabrani radovi*

AUTOR: Nikola Bonifačić Rožin

UREDNIČICE: Ruža Bonifačić i Tvrtko Zebec

NASLOV: *Razlog za dom: antropološke naracije post-jugoslovenskih identiteta*

AUTOR: Stefan Jansen

UREDNIČICE: Čarna Brković i Ines Prica

SUIZDAVAŠTVO: Aquamarine Press (Crna Gora)

NASLOV: *Stranputice humanistike*

UREDNIČICE: Ozren Biti, Petar Bagarić i Tea Škokić

NASLOV: *Kamp, koridor, granica*

UREDNIČICE: Emina Bužinkić i Marijana Hameršak

NASLOV: *Humor u svakodnevnoj komunikaciji*

UREDNIČICE: Renata Jambrešić Kirin, Jelena Marković, Ljiljana Marks i Nataša Polgar

Knjige u pripremi za natječaje

NASLOV: *3. maj*

AUTORICA: Sanja Puljar D'Alessio

UREDNIČICA: Iva Pleše

NASLOV: *Etnografija obiteljske proizvodnje i konzumacije alkoholnih pića*

AUTORICA: Melanija Belaj

UREDNIČICA: Marijana Hameršak

NASLOV: *Povijesni rječnik hrvatskog kulinarstva, sv. 2, N-Ž*

AUTORICA: Jelena Ivanišević

UREDNIČICA: Renata Jambrešić Kirin

3. DOKUMENTACIJA

U sklopu svakodnevnih poslova obavljat će se rad sa znanstvenicima IEF-a i vanjskim korisnicima: pretraživanje baza podataka, izrađivanje tematskih popisa građe, izlučivanje i davanje građe na uvid, posudba građe, presnimavanje, skeniranje ili fotokopiranje građe. Nadalje, rad na prihvatu, evidentiranju, obradi i pohrani nove građe te uređivanju i ažuriranju baza podataka u programu FileMakerPro, u Digitalnom repozitoriju te vođenje inventarnih knjiga, konverzije digitalne građe iz arhivskih kopija u manje formate prikladne za objavu u repozitoriju. U planu je i suradnja s institutskim projektima koji će trebati usluge Dokumentacije i onima koji će imati u svojim planovima pohranu i objavu građe u Digitalnom repozitoriju IEF-a.

Djelatnici Dokumentacije bit će na usluzi pojedincima i ustanovama koje će iskazati interes za suradnju s IEF-om, odnosno potrebu za korištenjem dokumentacijske građe, a vezano uz objave multimedijalnih izdanja i knjiga, postavljanje izložbi i/ili obogaćivanja arhive, odnosno stalnog postava muzeja i sl. Pored toga planira se niz suradnji s muzejima na pripremama izložbi i kataloških izdanja te pružanje stručne i tehničke pomoći. Nastavit će se suradnja s Juricom Boškovićem na objavi drugog dijela izdanja “Bračka sjećanja” te eventualno s Narodnim muzejom u Zadru na pripremi rukopisnih zbirki Goroslava Oštrića za objavljivanje (ukoliko se osiguraju financijska sredstva). Planira se uređenje ostavština Branka Kostelca i Stjepana Stepanova.

Za potrebe snimanja raznih radio i TV emisija radit ćemo na izboru i/ili presnimavanju razne građe iz Dokumentacije, odnosno ustupiti prostoriju i materijale za potrebe snimanja, odraditi demonstracije itd. Planira se i predstavljanje Odjela Dokumentacije i njegovih djelatnosti studentima Hrvatskih studija, Filozofskog fakulteta i Muzičke akademije.

Digitalni repozitorij IEF-a

U 2017. godini planira se prebacivanje repozitorija na novu verziju platforme Indigo, kreiranje novih zbirki te popunjavanje repozitorija novim podacima i digitalnom građom.

DARIAH – ERIC

DARIAH-ERIC (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities – European Research Infrastructure Consortium) – nastavak suradnje s europskim konzorcijem DARIAH-ERIC te koordinacijske aktivnosti na području digitalne humanistike i umjetnosti u Hrvatskoj (IEF – nacionalna koordinacijska ustanova, dr. sc. Koraljka Kuzman Šlogar – nacionalna koordinatorica).

Planira se nastavak rada na koordiniranju aktivnosti na području digitalne humanistike i umjetnosti u

Hrvatskoj i kontaktiranje s drugim zainteresiranim ustanovama u RH uz daljnje širenje kruga sudionika u projektu. Posebice će se raditi na aktiviranju prošlogodišnjeg plana o formiranju radne skupine za razradu organizacijske strukture DARIAH-HR konzorcija i izradu nacionalnog strateškog plana za razvoj digitalno-humanističke infrastrukture.

Tijekom 2017. godine planiraju se sudjelovanja na sastancima unutar DARIAH-EU mreže te sudjelovanje u organizaciji završnog skupa međunarodnog interdisciplinarnog znanstvenog projekta “Digitalizacija baštinskih knjižničnih fondova: naša nužnost i obveza”, Katedre za knjižničarstvo Odjela za kulturologiju Sveučilišta u Osijeku. Osijek, 19. i 20. svibnja 2017.

4. KNJIŽNICA

Knjižnica će kao i do sada obavljati poslove predakcesije i nabave knjiga (deziderata, sastanci Knjižnog odbora); primarne knjižnične obrade (inventarizacija, katalogizacija, klasifikacija te rad na katalozima); informacijske djelatnosti (pripremanje “Biltena prinova”, postavljanje izložbi, pisanje knjižničnih statistika); sudjelovati u izdavačkoj djelatnosti (klasificiranje članaka); provoditi evidencije razmjene i poklona; evidencije vanjskih korisnika; redovito dostavljati obvezne primjerke u NSK; brinuti o hemerotecij; međuknjižničnoj posudbi; zaštiti i smještaju knjižničnih jedinica te slati primjerke *Narodne umjetnosti* i drugih izdanja IEF-a.

Od stručnih poslova i nadalje će raditi u bazama podataka (unošenje bibliografskih zapisa knjižnične građe, verifikacija upisa u kataložnu bazu, kontrola zapisa – ujednačavanje s novim normativima); u integriranom knjižničnom sustavu *Aleph* (unošenje bibliografskih zapisa knjižnične građe); rekatalogizaciju dijela bibliotečnog fonda – Croatica (upis u kompjutorsku bazu podataka); analitičku kompjutorsku obradu upisanih bibliotečnih jedinica Croatice – određivanje ključnih riječi, predmetnica te selektivan upis sadržaja; na izradi pojedinačnih bibliografija suradnika IEF-a; na ostavštinama (ostavštine M. Bošković Stulli, J. Bezić).

Suradnici knjižnice periodično će evidentirati, štititi i distribuirati skladišne primjerke izdanja IEF-a; raditi na reviziji knjižnične građe; skenirati knjige i tekstove i postavljati iste u bazu podataka te obavljati poslove na digitalizaciji kartoteka.

Planiraju se i specifični zadaci na razvijanju informatičke infrastrukture te sudjelovanje u edukacijskim programima za knjižničare, kao i sudjelovanje na stručnim skupovima i sastancima te objavljivanje stručnih radova.

5. ODJEL ZA PRAVNE, KADROVSKE, FINANCIJSKO-RAČUNOVODSTVENE I OPĆE POSLOVE

U sklopu Odjela provodit će se redoviti opći i kadrovski te pravni poslovi usmjereni pružanju stručne potpore znanstvenicima i suradnicima IEF-a u poboljšanju djelatnosti i razvoju Instituta. Odjel će provoditi potrebne organizacijske poslove oko pripremanja znanstvenih skupova, znanstveno-stručnih predavanja,

predstavljanja knjiga i slično, poslova pretplate i prodaje znanstvenih knjiga i časopisa i drugih izdanja IEF-a. Financijski i računovodstveni poslovi osigurati će redovito financijsko poslovanje IEF-a u skladu s pravnim propisima te provedbu financijskoga plana. Poslovi javne nabave obavljati će se radi osiguravanja dostupnosti potrebnih usluga i roba.

Sukladno važećim propisima planira se tijekom godine izvršenje postupka pregleda i izlučivanja arhivskog i drugog gradiva IEF-a kojemu je istekao rok čuvanja na temelju Posebnog popisa s rokovima čuvanja. Planiraju se i poslovi na izradi općih i ostalih pravnih akata.

Informatička služba će redovito provoditi održavanje informatičke infrastrukture kao i pratiti suvremena informatička rješenja u svrhu poboljšanja i unaprjeđenja informatičko-informacijskih procesa.